

Afdeling: Fysieke Leefomgeving	Behandelend ambtenaar: [REDACTED]	Telefoonnummer: [REDACTED]	Paraaf manager: [REDACTED]	Registratienummer: ADV/22 - 16240
Afdeling:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:		Zaaknummer: Z41252
Datum: 23 februari 2022	Portefeuillehouder: Wethouder ing. L. Mulder	Paraaf jur. consulent: N.v.t.	Paraaf fin. consulent: N.v.t.	Aantal bijlagen: 5
Onderwerp: Toepassing AERIUS-berekening bij woningbouw				
<p>Te behandelen in college B&W: 29-03-22</p> <p>Beslissing college B&W:</p> <ol style="list-style-type: none"> De algemene lijn voor woningbouwplannen zonder AERIUS-berekening uit 2019 in te trekken; De volgende nieuwe algemene lijn voor woningbouwplannen zonder AERIUS-berekening vast te stellen: Woningbouwplannen vergelijkbaar met, of kleiner dan, 2 woongebouwen (met in totaal maximaal 4 woningen) in de bebouwde kom kunnen zonder AERIUS-berekening in procedure worden gebracht en/of vergund worden; Voor overige ontwikkelingen blijft een AERIUS-berekening nodig om de stikstofdepositie in beeld te krijgen. 				
<p>Advies:</p> <ol style="list-style-type: none"> De algemene lijn voor woningbouwplannen zonder AERIUS-berekening uit 2019 in te trekken; De volgende nieuwe algemene lijn voor woningbouwplannen zonder AERIUS-berekening vast te stellen: Woningbouwplannen vergelijkbaar met, of kleiner dan, 2 woongebouwen (met in totaal maximaal 4 woningen) in de bebouwde kom kunnen zonder AERIUS-berekening in procedure worden gebracht en/of vergund worden; Voor overige ontwikkelingen blijft een AERIUS-berekening nodig om de stikstofdepositie in beeld te krijgen. 				
<p>Bijlage(n):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Advies woningbouw in relatie tot Stikstofemissie en -depositie. - 4 Proefberekeningen (bouw- en gebruiksfase 2022, bouw- en gebruiksfase 2019) 				
Besluit openbaar		Ja		

Toelichting

Inleiding

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 de programmatische aanpak stikstof (PAS) verworpen. Uw college heeft op 10 september 2019, in afwachting van de landelijke richtlijn, besloten (ADV/19-14070) om kleinschalige woningbouw in de gemeente tijdelijk mogelijk te maken. Nadat de AERIUS-calculator (het landelijk rekeninstrument voor stikstof-neerslag) beschikbaar kwam heeft Huls Architecten, in onze opdracht, aan de hand van fictieve woningbouwplannen enkele proefberekeningen uitgevoerd. Op basis van deze berekeningen heeft uw college op 5 november 2019 (ADV/19-14179) de volgende algemene lijn vastgesteld:

- Woningbouwplannen vergelijkbaar met, of kleiner dan, 10 woningen in de bebouwde kom kunnen zonder AERIUS-berekening in procedure worden gebracht en/of vergund worden;
- Voor overige ontwikkelingen blijft een AERIUS-berekening nodig om de stikstofdepositie in beeld te krijgen.

Vanuit de proefberekeningen werd in deze gevallen geen significant effect verwacht op de meest nabij gelegen Natura-2000 gebieden: Oldematen en Veerslootlanden, Wieden/Weerribben en Zwarte Water-Vecht. Nu ruim twee jaar later is de AERIUS-calculator vanwege nieuwe inzichten, richtlijnen en jurisprudentie in het stikstofdossier al enkele keren geüpdatet. Vandaar dat de proefberekeningen opnieuw zijn uitgevoerd.

Argumenten

1.1 *op basis van de AERIUS-calculator eerder sprake is van een (tijdelijk) significant effect.*

De AERIUS-calculator is in 2019 ontworpen om zo snel mogelijk weer tot een systeem te komen waarin, rekening houdend met de stikstofdepositie, ontwikkelingen (met name woningbouw) in gang konden worden gezet. Nadien is de calculator vanuit de diverse belangen, opgedane ervaringen en verdergaande onderzoeken, doorontwikkeld. Met als voorlopig resultaat dat er bij (grote) bouwplannen steeds eerder sprake is van een significant effect (uitstoot van 0,005 mol/ha/jaar of meer) op een Natura-2000 gebied.

In februari 2022 kwam de nieuwste versie van de AERIUS-calculator beschikbaar. De Omgevingsdienst IJsselland heeft op ons verzoek het fictieve woningbouwplan uit 2019, 10 woningen op de hoek Scholenland - Schipgravenweg te Rouveen, opnieuw doorgerekend. En inderdaad blijkt er eerder sprake van een mogelijk significant effect op de nabij gelegen Natura-2000 gebieden 'Oldematen en Veerslootlanden' en 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht'. Nog niet in de gebruiksfase (het feitelijke wonen), maar wel al in de bouwfase. Op grond van de nieuwste AERIUS-versie wordt er binnen het fictieve bouwplan in de bouwfase wel een significant effect verwacht op nabij gelegen Natura-2000 gebieden. Dit maakt de juridische houdbaarheid van onze algemene lijn uit 2019 (zie ook 1.2) minder sterk.

2.1 *de bouwvrijstelling (bouwfase buiten beschouwing laten) staat onder druk*

Per 1 juli 2021 geldt de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering. Hierin is de bouwvrijstelling geïntroduceerd. Kort samengevat heeft het Rijk voor de periode 2021-2030 €500 miljoen gereserveerd voor stikstofreductie in de bouw en nog eens €500 miljoen voor aanvullende maatregelen binnen of buiten de bouw. Vanuit deze toezegging dat het Rijk met de bouwsector afspraken maakt over stikstofreductie tot 2030 tellen bouwactiviteiten (de bouwfase) niet mee bij het bepalen van de stikstofemissie en -depositie van ruimtelijke plannen en/of vergunningen. Deze vorm van vooruit regeren wordt door diverse (natuur)belangenorganisaties vergeleken met de PAS-systematiek en is ook juridisch aangevochten. Hierdoor is er een reële kans dat op korte termijn de bouwfase wel degelijk mee weegt.

2.2 *er nagenoeg geen significant effect optreedt bij bouwplannen passend binnen ons gemeentelijk beleid*

Gelet op bovenstaande heeft de Omgevingsdienst IJsselland onderzocht waar in de bebouwde kom, c.q. op welke afstand tot nabij gelegen Natura-2000 gebieden, op basis van de nieuwste AERIUS-versie in zowel de gebruiksfase als de bouwfase geen significant effect optreedt. Het merendeel van de particuliere woningbouwinitiatieven in de bebouwde kom komen tot stand op basis van het Open-plekken beleid en/of Transformatiebeleid. Deze plannen kennen vrijwel altijd een maximale invulling van twee Staphorster boerderijen (2 woongebouwen met in totaal

Toelichting

maximaal 4 woningen). Uitgaand van zo'n bouwplan blijkt het kantelpunt qua significant effect in de bouwfase in de hoek Conradsweg / Oude Rijksweg in Rouveen te liggen.

Vanaf dit punt ligt vrijwel de gehele bebouwde kom (op klein deel Streek en kern Rouveen na) op grotere afstand van de meest nabij gelegen Natura-2000 gebieden. Voor het gedeelte van de Streek dat op kortere afstand ligt kan vooralsnog gebruik gemaakt worden van de bouwvrijstelling en in Rouveen Dorp worden vrijwel geen particuliere initiatieven meer verwacht die meer dan 2 woongebouwen (met in totaal maximaal 4 woningen) bevatten. Voor de nieuw woonwijk Rouveen-Zuid ontkomen we er niet aan een planspecifieke AERIUS-berekening uit te voeren, dit is in het kader van dat plan ook apart opgepakt (zie ook 3.1).

Samenvattend wordt op basis van de argumenten onder 1.1 t/m 2.2 voorgesteld de algemene lijn terug te brengen naar het volgende: Woningbouwplannen vergelijkbaar met, of kleiner dan, 2 woongebouwen (met in totaal maximaal 4 woningen) in de bebouwde kom kunnen zonder AERIUS-berekening in procedure worden gebracht en/of vergund worden.

3.1 Overige ontwikkelingen

Voor overige ontwikkelingen in de bebouwde kom en alle ontwikkelingen in het Buitengebied blijft gelden dat per initiatief/project een AERIUS-berekening vereist is. Het uitgangspunt hierin is ten opzichte van 2019 niet gewijzigd. Dit betreft veelal grotere plannen die een integrale aanpak/maatwerk vereisen. Zo wordt de gehele ontwikkeling in kaart gebracht, inclusief het bouwrijp maken, en kunnen op voorhand kaders mee gegeven worden aan eventuele deelprojecten/bouwfasen. De integrale aanpak voorkomt dat ieder plan op zichzelf aan de norm voldoet, terwijl er cumulatief wel maatregelen zijn vereist.

Bijkomend geldt voor bedrijven, dit in tegenstelling tot woningbouw, dat ook het feitelijk gebruik bepalend is voor de stikstofdepositie. Dit wordt bepaald door de bedrijfsactiviteiten. Deze verschillen enorm per bedrijf en zijn derhalve lastig in een algemene lijn vast te leggen. Hier komt in een aantal gevallen (met name de agrarische bedrijven) bij dat er sowieso vanuit de bedrijfsactiviteiten al bekend is dat een Nb-wetvergunning vereist is. In dat kader bepaalt de provincie (bevoegd gezag) of er wel of geen AERIUS-berekening nodig is.

Kanttekeningen

Belangrijkste kanttekening is dat de ontwikkelingen in het stikstofdossier elkaar relatief snel opvolgen. Naast het feit dat de AERIUS-calculator continu op basis van nieuwe data, uitgangspunten en kernwaarden wordt doorontwikkeld is er ook op politiek niveau (Rijk en Provincie) nog volop debat met uiteindelijk beleidskeuzes tot gevolg. Keuzes die, evenals al verleende vergunningen en vastgestelde ruimtelijke plannen, juridisch getoetst worden door de Raad van State. Voorbeeld is de al eerder genoemde bouwvrijstelling. Deze nieuwe algemene lijn zien we dan ook niet als de lokale oplossing in het stikstofdossier, maar biedt richting onze inwoners wel een onderbouwing qua stikstof voor de relatief kleine, particuliere woningbouwplannen in de bebouwde kom.

Tot slot wordt herhaald uit het advies van 2019 dat een uitkomst van 0,00 mol/ha/jaar in de AERIUS-berekening niet betekent dat er geen stikstofdepositie plaatsvindt. Er mag dan vanuit gegaan worden dat er geen significant effect optreedt en het plan dus doorgang kan vinden. Ook dit uitgangspunt is nog onderdeel van de juridische toetsing die in het dossier op diverse ontwikkelingen en beleidskeuzes nog plaatsvindt.

Risico's

Mocht tegen een ruimtelijke ontwikkeling/aanvraag omgevingsvergunning die zonder AERIUS-berekening mogelijk wordt gemaakt een zienswijze of bezwaar worden ingediend dan zal in overleg met initiatiefnemer besloten worden of het raadzaam is alsnog voor dat plan een AERIUS-berekening uit te voeren. Dit zal ook afhangen van de aard van de zienswijze/het bezwaar.

Toelichting

Financiën (subsidies, belastingen)

De berekening is uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJsselland op ons verzoek. Hier zijn geen specifieke kosten aan verbonden.

Uitvoering

Voorstel is direct na besluitvorming de algemene lijn toe te passen.

Communicatie

Wanneer uw college instemt met dit advies, ontvangen de adviseurs van CPOS die eerdere informatieberichten ook ontvangen hebben daarvan bericht. Hierin wordt de algemene lijn uitgelegd. Aanvragen omgevingsvergunning / concept bestemmingsplannen die al voorliggen worden verder in behandeling genomen op basis van de nu nog geldende beleidslijn. Dit is mogelijk omdat de bouwvrijstelling nu nog toegepast mag worden.

Raad

Uw besluit zal via collegebericht met de raad gedeeld worden. In het kader van bestemmingsplannen en enkele projectbesluiten is de raad bevoegd gezag (vaststelling of verklaring van geen bedenkingen). Zo wordt de raad direct aan de voorkant geïnformeerd.